

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Vor Uudsyn.

ens G. S.

O. A. S.

Pædagogiske Studiesamling
København V. 1898

EFTERRETNINGER

OM

EFTERSLÆGTSELSKABETS SKOLE

FOR

SKOLEAARET 1897—98.

VED

F. BOKKENHEUSER.

KØBENHAVN.

BIANCO LUNOS KGL. HOF-BOGTRYKKERI (F. DREYER).

1898.

Tale

i

Selskabet for Efterslægten

paa dets Stiftelsesdag den 4de Marts 1898

af

P. Munch.

Ved en af disse Sammenkomster for et Par Aar siden fremhævede Professor Bokkenheuser for Dem, at den Tid for omkring 100 Aar siden, da denne Skole stiftedes, i mangt og meget lignede vor egen Tid ved dens store Arbejde for at skaffe Mennesker lykkeligere og behageligere Forhold at leve under. Denne Sætning er det, jeg i Aften har Lyst til at understrege for Dem og paa et enkelt Omraade udføre lidt nærmere. Og naar jeg synes der er Anledning til at gøre det her, saa er det fordi dette Indtryk af Tiden omkring Aarhundredskiftet er saa ganske modsat det, jeg i sin Tid selv har faaet i min Skoletid.

Vi vidste om disse Rationalismens Tider, at det var de Dage, da Præsterne talte om Kartoffelavl i Stedet for om Mirakler, og drog om og vaccinerede i Stedet for at holde Missionsmøder, og da Digternes Program fandtes

i Ordene: «Hvi skriver nu en sand Poet? I Korthed for at gøre Nytte. Hvad ej de gider hørt paa Prosa, det siger han dem snildt sub rosa». Saa havde vi ganske vist lært, at man omtrent ved samme Tid løste Stavnsbaandet, og at dette rettelig burde anses for noget meget fortjenstfuldt, men vi satte ikke dette i nogen Maade i Forbindelse med Tidens almindelige Udvikling. Vi holdt os til Præsterne og Digterne, de syntes os særdeles aandforladte, og der med var Tiden dømt. Saaledes tænkte vi, mens vi læste Oehlenschläger og Ingemann, og hvad dertil hørte, og da vi var færdige med dem, da vi kom op i 5. Klasse og begyndte at læse Bjørnson og Ibsen, Georg Brandes og J. P. Jacobsen, saa mistede vi ganske vist Beundringen for de romantiske Tider, der fulgte efter, men vi blev alligevel ved at finde, at saa galt som den tomme, aandforladte Tid i 18. Aarhundrede var det dog ikke.

Adskillige af mine Indtryk fra Skoletiden er siden skiftede betydeligt, men faa saa grundigt som dette. Jo mere jeg har faaet at vide om Rationalismens Dage, des mere har jeg beundret den Tid. Ikke saaledes, at jeg nu finder dens Skønlitteratur beundringsværdig, men fordi jeg har set, at denne kun er et, ikke alt for vigtigt Udtryk for en Tids Kultur, og at paa de mange andre Omraader var disse Aar en Fremgangens Tid, som har faa Sidestykker.

Det store Skifte, som da foregik i al menneskelig Tankegang, synes det mig, at man bedst kan udtrykke ved, at der da skete en umaadelig Udvidelse af Medfølelsen mellem Menneskene. Det er endnu som det vel altid har været saa, at Mennesker stærkest paavirkes af Nød og Ulykker, naar de rammer Folk, som de kender, eller som i hvert Fald hører til samme Kres i Samfundet som de selv. Men alligevel var Tilbøjeligheden til ikke at se ud over sin egen Kres før Gennembrudet i det 18. Aar-

hundrede mangefold større end siden. For de raadende Lag var før den Tid Bønderne og de andre lavere Klasser Mennesker, hvis Ulykke de ikke forstod og ikke interessererede sig for. Her skete den store Forandring, da de dannede Klasser grebes af den stærke Medfølelse med de smaa, som mest af alt kendetegner Tiden. Nu blev det Maalet at skabe Lykke for de mange og at skænke dem denne her paa Jorden.

Resultatet heraf blev den store Reformlovgivning, der paa alle Omraader bragte Hjælp for dem, Samfundet indtil da havde stillet daarligst. Man hjalp ikke blot Bønderne ved Landbolovgivningen, men ogsaa de fattige ved en ny, langt bedre Fattiglov, Forbryderne ved en humanere Ordning af Fængslerne, Jøderne ved at stille dem nogenlunde lige med andre Borgere, Negerslaverne ved at standse Handelen med dem. Og endelig værnedes man gennem skarp Kontrol med Embedsmænd og Herremænd overalt de smaa mod de stores Vilkaarlighed.

Men først og fremmest vendte man sit Blik mod Oplysningen. Skulde Menneskene gøres lykkeligere, gjaldt det mest af alt at gøre dem klogere. Derved blev de i Stand til at forbedre deres Forhold, derved fik de Evnen til at finde sig i det, der ikke kunde undgaas.

Midlerne dertil blev to: Litteraturen og Skolen. Derfor toges selve Skønlitteraturen i Oplysningens Tjeneste, satte som sit Maal at gøre Nytte, og derfor skabtes nu en direkte oplysende Litteratur gennem Flyveskrifter, Tidsskrifter og Aviser. Denne Presse, der nu som kulturspredende staar Side om Side med Skolen, opstod egentlig først da, fik i hvert Fald først ved denne Tid sin store Betydning. Men end mere ventede man sig dog af Skolerne. Her hvor Børnene paavirkedes fra de var ganske smaa, mente man, var det rette Sted til at gøre dem klogere og dermed bedre.

De Tanker, hvorfra man gik ud, møder vi i Rous-

seaus Emile, der udkom 1762, i deres mest udprægede Form. Rousseau opstillede her som det egentlige Ideal, at Faderen selv skulde opdrage Sønnen, lære ham alt, han skulde lære og anvende al sin Tid paa denne Gerning, men dette laa dog for langt fra Mulighedernes Grænser, og han satte da i Stedet en Huslærer, hvis hele Tid og Interesse ofredes den enkelte Elev. Dette svarede nogenlunde til den Opdragelse, som da fandt Sted i de rige franske Familier, men for større Krese kunde det naturligtvis ligesaa lidt faa Betydning som en Mængde andre af de fantastiske Ideer, der træder frem i denne Bog. Der gik imidlertid igennem denne to Grundtanker, som er bleven afgørende for de følgende Tider. Den ene er, at Barnealderen ikke blot har Betydning som Forberedelse til det senere Liv, men er en ligesaa værdifuld Del af Livet som enhver anden; Børnene skal derfor først og fremmest leve saaledes, at de befinder sig vel derved, der er ingen Mening i at plage dem for en kommende Alders Skyld, som de maaske aldrig naar. Derfor maa al Undervisning lægges an paa at vinde deres Interesse, de maa ikke tvinges til at lære noget med Erklæringen om, at det er godt for deres Fremtid, men det de lærer skal være Ting, som de indser den direkte og øjeblikkelige Fornøjelse af at faa at vide. Det andet er, at det ikke nytter at lære Børn som Remse Ting, de ikke forstaar; denne Sætning var ikke ny, men var den Konsekvens, hvormed Kravet hævdedes, den store Mistænksomhed, hvormed han anbefalede atter og atter at undersøge, om Forstaaelsen var mere end tilsyneladende.

Et Par Eksempler vil vise Dem, hvor vidt han drev dette. Man plejer at paastaa, at i Historien er Anekdoterne det, man først skal lære Børn, de er morsomme og det forstaar de. Rousseau slog sig ikke til Ro dermed. Han fortæller saaledes, at han en Gang befandt

sig i Selskab hos en Familie, hvor der fandtes en Dreng, som baade Moderen og en Huslærer bestræbte sig for at faa det mest mulige ud af, og som de derfor bl. a. havde lært en hel Mængde Anekdoter med smukke Formaninger og gode Eksempler. Ved Middagsbordet skulde Drengen vise, hvor klog han var, og han fortalte da den bekendte Historie om Kong Alexander, der uden Frygt eller Mistanke tømte det Glas, hans Læge rakte ham, skønt han havde modtaget advarende Meddelelser om, at Lægen vilde forgive ham. Rousseau havde imidlertid visse Tvivl om, at Drengen forstod, hvad det kom an paa, og da han fik ham for sig alene, spurgte han ham ud om, hvorfor han nu saa stærkt beundrede Alexander, det viste sig da, at Drengen selv 14 Dage før havde maattet tage noget Medicin, som havde smagt særdeles slet: derfor imponerede det ham aldeles, at Alexander frivillig i et Drag drak et helt Glas Medicin. Selv havde han besluttet næste Gang, det gjaldt, at være ikke mindre heroisk.

Eller man siger, at Æventyr passer for Børn, og man fortæller dem i Frankrig først af alt Lafontaines Fabler, alle de smukke Historier med de dybsindige Formaninger. Rousseau gennemgaar eksempelvis et af disse Æventyr, det om Ravnene og Ræven, Linie for Linie, og viser hvor lidet det er egnet til at fortælles for Børn. Historien begynder med, at Ravnene sidder med en Ost i Næbet: de Børn, der ikke har set en Ravn, vil ingen Forestilling forbinde dermed, siger Rousseau, de Børn, der kender baade Ravne og Oste, vil være paa det rene med, at den Historie passer ikke; Ræven lokkes til ved Lugten af Osten: intet Barn vil tro paa, at det kan lade sig gøre. Ræven taler: Børn ved, at Dyr ikke kan tale, Historien er derfor for dem meningsløs, eller man skal til at forklare dem en hel Del om Allegorier og Symboler, som de ikke forstaar og heller ikke vilde

have godt af at forstaa. Dernæst begynder Ræven at smigre og lyve og klarer sig ved det, medens Børn, der er ordenlig opdragne, mener Rousseau, slet ikke maa vide, hvad det er at lyve og smigre. Og saaledes videre. Overalt hævdes det med ubønhørlig Konsekvens, at Børn skal behandles som Børn, og at de kun skal lære det, deres Interesse naar til, og deres Forstand magter.

De pædagogiske Tanker, som skabtes paa dette Grundlag naaede gennem Tyskland til Danmark og blev ogsaa her Udgangspunktet for vidtrækkende Skolereformer. Der fandtes den Gang i Danmark tre Former for Undervisning: Opdragelsen ved Huslærer; i Latinskolerne og i de almindelige «danske Skoler» i Byerne og paa Landet. Det første er noget, der nu saa temmelig er gaaet ud af vor Bevidsthed; endnu lader en og anden Godsejer sine Arvinger opdrage hjemme af en Huslærer, men som et Led i Undervisningen betyder det nu meget lidt. Anderledes da; talrige velstaaende Familier lod i de Tider deres Børn opdrage paa den Maade, fordi det var den eneste Vej til en nogenlunde ordenlig Undervisning. Men dette var naturligvis ogsaa da kun en Udvej for de ret faa begunstigede. Latinskolerne fandtes den Gang i betydelig større Antal end nu i vore Byer; hvordan Livet i dem var, fortalte Professor Bokkenheuser i sin Tid noget om, og jeg skal derfor nøjes med at fremhæve, at de udelukkende betragtedes som en Indledning til det teologiske Studium. Derfor lærte man i dem Latin og Religion samt gjorde nogle svage Tilløb til at lære Græsk og Hebræisk, ellers intet. Hvorledes Almueskolerne var, vil De faa et Indtryk af ved at høre om, hvorledes det stod til i de bedste af dem, Byernes «danske Skoler». I Danmarks 59 Byer var der 1784 i de 39 kun 1 Skole i hver, og en Skole vil næsten altid sige en Lærer. I 15 Byer var der 2 Skoler i hver, medens endelig Aarhus havde 7, Randers 6, Aalborg 5, Odense 4,

Horsens 3. I de Skoler, hvor Lærerne ikke tillige var Kordegne, svingede deres Indtægter mellem 20 og 80 Rdlr. aarlig. Og Lærerne var derefter. I en Skildring, Datidens Regering giver af sine Lærere, siger den: «Den Mangel paa nødvendigt Udkomme, som Skoleholderne saaledes næsten overalt have, og den tunge Skæbne, de sukker under, foraarsager, at de faa Studentere, der have valgt denne Vej, ere Folk, som enten formedelst Udsvævelser ere delaborerede eller af Mangel paa Beqvemheder ikke have kunnet gjøre Lykke andre Steder; de have altsaa ikke de nødvendige Egenskaber til at undervise Ungdommen, og skiotte ej heller om at erhverve sig dem, som noget de anse at være infra dignitatem. De øvrige, som efter Indberetningerne have maattet antages til Skoleholdere ere: afsatte Underofficerer, Skriverkarle, Købmænd, Musicant-Svende, Ryttere, Hattemagersvende, Tienere, Skomagere, Forpagtere, Fogeder, Bønder, Matroser, Brændevinsbrændere og Feltberedere. Ingen af disse havde tænkt paa at blive dette, om ikke Skæbnen i den af dem valgte Circul havde gaaet dem imod og følgelig have de i Almindelighed liden Beqvemhed dertil, ligesom de og gierne forlade dette Usle igen, naar noget bedre frembyder sig. Følgen af alt dette er, at Ungdommen gaar hen i Van-kundighed og maa savne den Undervisning, der skulde danne dem til gode Kristne og duelige Borgere».

Hvad man lærte var da ogsaa yderst lidt. Det faste Punkt var Katekismus, for konfirmeres skulde de jo, og dertil kom saa Læsning, i Købstæderne almindelig lidt Skrivning og Rgening, medens dette paa Landet synes at have været meget sjældent. Man ser saaledes, at en Provst, der havde anstrængt sig særlig, endnu i 1801 kun var naaet til at man lærte at skrive og regne i 2 af Herredets 13 Skoler.

Og saa vil De endelig lægge Mærke til, at mellem Almueskolen og Latinskolen fandtes en dyb Kløft uden

Overgange; ingen Skole bød den praktiske Undervisning, man i denne Periode med dens raske opblomstrende Næringsliv i saa høj Grad havde Brug for. Privatskoler fandtes ikke, allerede fordi de faktisk var forbudte. Skoleholdergerningen var et Monopol; kom en anden end den af Magistrat og Sognepræst rettelig beskikkede Skoleholder og gik denne i Forretningen, saa klagedes der til Øvrigheden, og denne tog ind. Kun i København stillede Skoleforholdene sig noget, ikke meget bedre.

Paa alle disse Omraader tog nu Tidens skoleinteresserede Mænd fat med megen Kraft. Regeringen, der ogsaa beherskedes af de nye Tanker, vendte sin Opmærksomhed mod de to Ting, som kom den ved: Latinskolen og Almueskolen. Allerede Guldberg gjorde for Latinskolen Begyndelsen ved en ny Lov af 1775, hvorved Undervisning i Dansk, Historie og Geografi føjedes til de tidligere Fag. I den egentlige Reformperiode gik man derpaa videre. 1797 fik Metropolitanskolen en ny Skoleplan, siden udvidedes den til Odense. 1805 udstraktes den til alle Latinskolerne med enkelte Modifikationer efter de mindre Forhold, og 1809 samledes det hele til den nye Latinskolelov. Nye Fag kom nu til, saa Latinskolens Fagkres i det væsentlige blev den, vi siden har beholdt. Til det, man havde før, føjedes de nye Sprog, dog ikke Engelsk, de matematiske Fag, de fysiske og naturvidenskabelige, hvoriblandt Antropologi som selvstændigt Fag, og endelig stilledes sammen med Religionen: Moral. Man havde aabenbart en vis Tilbøjelighed for den konfessionsløse Skole, men helt sætte Religionen ud, vilde man dog ikke, derfor blev man staaende ved en uklar Mellemvej omtrent som nu i Englands Almueskoler. Med denne Ordning var det afgørende Skridt sket til at forvandle Latinskolen fra en Forberedelsesskole for det teologiske Studium til en almindelig Dannelesskole.

Men af endnu større Beskaffenhed var Arbejdet for Almueskolen. Man begyndte med gennem nyoprettede Skolelærerseminarier at skaffe sig et andet Lærerpersonele end det, man hidtil havde haft at arbejde med, og derpaa skabtes saa den nye Skolelov, som efter at have været prøvet i 7—8 Aar i 1814 fastsloges som blivende. De to store Hovedprinciper deri var, at Undervisningen blev tvungen, alle skulde nu gaa i Skole, og at den blev fri for alle, der ikke kunde betale. For Skolerne paa Landet blev det bestemt, at man skulde lære at læse, skrive og regne foruden Religion, og ved Undervisningen i Læsning skulde benyttes Bøger, der kunde give Børnene Begreb om Fædrelandets Historie og Geografi. I Byerne skulde der være to Slags Skoler: almindelige Borgerskoler med en lignende Undervisning som paa Landet og borgerlige Realskoler, hvor der desuden skulde undervises i Historie, Geografi, Naturhistorie, Matematik o. s. v., og af Sprogene i det mindste Tysk. Dertil kom saa et ganske ejendommeligt Fag: Undervisning i Fædrelandets Statsforfatning med det Maal at lære Børnene, at Kærlighed til Konge og Fædreland og Lydighed mod Lovene er enhvers Pligt. Endelig skulde der være Undervisning i Haandgerning baade for Drengene og Piger.

Som De vil se, var der i disse Realskoler et Forsøg paa at fylde Kløften mellem Latinskolen og Almueskolen, og noget skete ogsaa i Praksis, idet en Del Latinskoler nedlagdes og omdannedes til saadanne Middelskoler, men meget blev der dog i den første Menneskealder derefter ikke ud af dette. Kun selve Almueskolerne fik man foreløbig nogenlunde ordenlig i Gang.

Her greb nu imidlertid Privatskolen ind og blev den Middelskole, der behøvedes. Denne Privatskole, der nu spiller en saa umaadelig Rolle i vort hele Undervisnings-system, er skabt i Aarene nærmest efter 1784. I dette Aar fandtes ingen nævneværdig Privatskole, men i de

følgende Aar skød de frem overalt. Denne Skole hørte jo til de første og største, men den er kun en mellem adskillige andre. Da Regeringen i 1801 lod Forholdene undersøge, viste det sig, at der i Danmark fandtes 64 private Skoler med 246 Lærere og Lærerinder og 2095 Elever. Heraf fandtes dog i København de 47 Skoler med 203 Lærere og Lærerinder og 1713 Elever, saa i Provinserne var man ikke kommen vidt endnu. Sammenlignede med Forholdene nu er Tallene alle særdeles smaa, men sammenlignet med Forholdene 1784 er Fremskridtet stort. Den Grundvold var lagt, hvorpaa der siden er bygget. Saaledes er hele det Skolevæsen, vi nu har, bygget op paa Tanker og Begyndelser fra disse Aar; man har den Gang opstillet en Del Idealer, som maaske ikke kunde naas, men ogsaa mange, som er naaede og sikkert adskillige, som det endnu er forbeholdt Fremtiden at gennemføre.

Jeg har her taget en enkelt Side af Datidens Virksomhed frem og antydte det store Fremskridt, som der skete. Jeg kunde gøre det samme med noget nær ethvert af de Omraader, hvorpaa et Folks Kulturstandpunkt maales. Overalt vilde vi se, at Aarene omkring Aarhundredskiftet ikke var den ideforladte Tid, vi saa tit tænker os, men en af de store Gennembrudstider, der lægger den Grund, hvorpaa adskillige Slægtled bygger.

I Overensstemmelse med det af Ministeriet meddelte Skema afholdtes Skolens Eksamen i 1897 paa de dertil bestemte Dage. Opgaverne til de skriftlige Prøver vare følgende:

1. VI. Klases Afgangseksamen i Sommeren 1897.

a) fælles.

2. Dansk Stil (fri Opgave).

Om Arbejderbevægelserne i den nyere Tid, deres Aarsager og Virkninger.

1. Dansk Stil (bunden Opgave).

Den sidste Krig mellem Frankrig og Tyskland; dens nærmeste Aarsager og politiske Følger.

b) særlig for den sproglig-historiske Retning.

1. Fransk Stil.

Under Henrik den 1stes Regering var der en ung Borger, som Datidens Historieskrivere kalde Gilbert Beket. Henimod Aaret 1115 tog han Korset, men var mindre heldig i Palæstina, end de normanniske Adelsmænd havde været i England. I Stedet for, som disse, at blive mægtig og rig blev han fangen og gjort til Slave. Hvor ulykkelig og foragtet han end var, lykkedes det ham at indgyde en saracenisk Høvdinges Datter Kærlighed. Ved denne Kvindes Bistand undveg han og kom tilbage til sit Land; men hans Befrierinde, som ikke kunde leve uden ham, forlod snart det fædrene Hus for at opsøge

ham. Hun kendte kun to for Vestens Beboere forstaaelige Ord: det var London og Gilbert. Ved Hjælp af det andet genfandt hun den Mand, hun elskede, ved at løbe fra Gade til Gade og gentage det for Mængden, der samlede sig omkring hende. Gilbert Beket lod hende døbe, og i Aaret 1119 fik de en Søn, som blev kaldt Thomas Beket. Paa denne romantiske Maade kom den Mand til Verden, som var bestemt til at forstyrre Vilhelm Erobrerens Barnebarnsbarn i en lykkelig og fredelig Nydelse af Magten.

2. Latinsk Version.

Philippus rex bello victus quum civitates Thessalis reddere præsidiaque regia ab Æno et Maronea deducere jussus esset, infensus omnibus in Maronitas iram effundit. Onomasto, qui præerat maritimæ Thraciæ oræ, mandat, ut partis adversæ principes interficeret. Ille per Casandrum quendam, unum ex regiis iam diu habitantem Maroneæ, nocte Thracibus intromissis velut in bello capta urbe cædem fecit. Apud legatos Romanos querentes, tam crudeliter adversus innoxios Maronitas, tam superbe adversus populum Romanum factum, ut, quibus libertatem restituendam senatus censuisset, ii pro hostibus trucidarentur, abnuebat rex, quicquam eorum ad se aut ad quemquam suorum pertinere; seditione inter ipsos dimicatum, quum alii ad se, alii ad Eumenem civitatem traherent; id facile scituros esse, si percontarentur ipsos Maronitas, — haud dubius, percussis omnibus terrore tam recentis cædis, neminem *hiscere*¹⁾ adversus se ausurum. Negabat Appius, princeps legationis Romanæ, rem manifestam pro dubia quærendam; si ab se culpam remove vellet, Onomastum et Casandrum, per quos acta res di-

¹⁾ *hiscere*: at mukke.

Ænos og Maronea, to Byer paa Thrakiens Kyst. Eumenes, Konge i Pergamum, Roms Forbundsfølge i Krigen mod Philip.

ceretur, mitteret Romam, ut eos senatus percontari posset. Primo adeo perturbavit ea vox regem, ut non color, non vultus ei constaret; deinde, collecto tandem animo, Cassandrum, qui Maroneæ fuisset, si utique vellent, se misurum dixit; ad Onomastum quidem quid eam rem pertinere, qui non modo Maroneæ, sed ne in regione quidem propinqua fuisset? Et parcebat magis Onomasto, honoratori amico, et eundem indicem haud paulo plus timebat, quia et ipse sermonem contulerat cum eo et multorum talium ministrum et conscium habebat. Cassander quoque, missis, qui per Epirum ad mare prosequerentur eum, ne qua indicium emanaret, veneno creditur sublatus. Et legati a Philippi colloquio ita digressi sunt, ut præ se ferrent, nihil eorum sibi placere, et Philippus minime, quin rebellandum esset, dubius. Quia tamen immaturæ ad id vires erant, ad moram interponendam Demetrium, minorem filium, mittere Romam simul ad purganda crimina, simul ad deprecandam iram senatus statuit.

c) særlig for den matematisk-naturvidenskabelige Retning.

1) Beregningsopgave.

1. I en Trekant ABC er $\angle A = 123^\circ 45' 18''$, Højden fra A er 56,789 og Vinkel A 's Halveringslinie er 72,453. Beregn Trekantens Sider og Vinkler.

2. Et Polyeder er begrænset af to parallelle Rektangler og fire Trapezer. Det ene Rektangels Sider ere a og b , det andet A og B ($a \neq A$, $b \neq B$).

Beregn Pyledrets Rumfang, naar

$$a = 1,3507, b = 0,94618$$

$$A = 2,8045, B = 1,52602,$$

og Afstanden mellem de to Rektanglers Planer er
4,73251.

2. Aritmetik.

1. Løs Ligningerne

$$\begin{aligned}(a-b)x + ay + bz &= -3a \\ 3ax + by + (a+b)z &= a-b \\ (2a+b)x - ay + (a-b)z &= 4a\end{aligned}$$

med Hensyn til x , y og z .

Find Betingelserne for, at Opgaven faar enten een Løsning eller ingen eller uendelig mange Løsninger.

Naar $b = 0$, men $a \begin{matrix} > \\ < \end{matrix} 0$, findes de hele Værdier af x , hvortil der svarer hele positive Værdier af y og z .

2. Den rette Linie AB deles i n lige store Dele, og over hver Del som Diameter tegnes en Cirkel. Naar disse Cirkler ere de eneste Veje, der føre fra A til B , ad hvor mange forskellige Veje kan man da gaa fra A til B uden at gaa nogen Omvej?

3. Projektionstegning.

I en Omdrejningskegle er indskrevet en Tærning saaledes, at fire af dens Hjørnespidser ligge i Keglefladen, de 4 andre i Grundfladen; Keglens Højde er dobbelt saa stor som Tærningens Kant. Denne Kegel ligger paa den vandrette Billedplan, som den rører langs en af de fire Sidelinier gennem Tærningens Hjørnespidser, og denne Sidelinie er vinkelret paa Grundlinien (Projektionsaksen). Tegn disse Legemers vandrette og lodrette Billeder, idet Tærningens Kant har en given Længde. Ved Optrækningen betragtes hele Keglens Overflade som gennemsigtig, Tærningens som ugennemsigtig.

4. Geometri.

1. Find den Synsvinkel, hvorunder en Kugle ses fra et Punkt, naar Forholdet mellem den synlige og

usynlige Del af Kuglens Overflade er m , — Hvor stort er dette Forhold, naar Synsvinklen er ret?

2. $ABCD$ er et givet Parallelogram. Tegn et andet Parallelogram $A_1B_1C_1D_1$ saaledes, at A_1 ligger paa AB , B_1 paa BC , C_1 paa CD og D_1 paa DA , idet Siden A_1B_1 gaar gennem et givet Punkt P , og Diagonalen B_1D_1 har en given Længde.

3. Cirklen $x^2 + y^2 + ax = b^2$ skæres af Ordinataksen i Punkterne A og A_1 og af en vilkaarlig ret Linie gennem Begyndelsespunktet O i B og B_1 . Find det geometriske Sted for det Skæringspunkt mellem Trekkanterne OAB og OA_1B_1 's omskrevne Cirkler, der ikke ligger i O .

2. Almindelig Forberedelseeksamen og 4de Klasses Hovedeksamen.

1. Dansk Stil.

Fortæl nogle vigtige Begivenheder af Københavns Historie.

2. Latinsk Stil (4de Klasse).

I Aaret 168 f. Chr. paaførte Kong Antiochus af Syrien sin Søsters Søn, Ptolemæus af Ægypten, Krig. Da denne ikke kunde forsvare sig med sine egne Kræfter, skrev han et Brev til Senatet og bad det om Hjælp. Bevæget af hans Bønner afsendte Senatet Sendemænd fra Rom, som skulde befale Antiochus at holde sig borte fra Ægypten. Ved Byen *Eleusis*¹⁾ som laa fire Tusinde Skridt fra Alexandria, mødte Sendemændene Kongen.

Da denne havde *hilst paa*²⁾ dem og *rakte*³⁾ Gesandt- skabets *Formand*⁴⁾ Popillius sin højre Haand, overgav denne ham Senatsbeslutningen skreven paa en Tavle og bød ham straks at læse den. Efter at have læst den igennem sagde Kongen, at han vilde tilkalde sine Venner og raadspørge dem om, hvad han helst burde gøre. Men Popillius *skrev en Kres om ham*⁵⁾ med en *Stok*⁶⁾, som han bar i Haanden, og bød ham, førend han gik ud af *Kresen*⁷⁾, at give ham Svar, for at Senatet kunde vide, om han vilde have Krig eller Fred. Denne *barske Ad- færd*⁸⁾ knækkede i den Grad Kongens Mod, at han sva- rede, at han vilde adlyde Senatet. Da først gav Popillius ham Haanden og bød ham være ved godt Mod.

¹⁾ *Eleusis, inis.* ²⁾ hilse paa: *salutare.* ³⁾ række: *porrigere.*
⁴⁾ Formand: *princeps.* ⁵⁾ skrive en Kres om en: *circumscribere aliquem.* ⁶⁾ Stok: *virga.* ⁷⁾ Kres: *circulus.* ⁸⁾ barsk Adfærd: *asperitas.*

3. Engelsk Version (almindelig Forberedelseeksamen).

Philip II was the most powerful prince in Europe, possessing not only the kingdom of Spain, but also Por- tugal, the two Sicilies, great part of Northern Italy, and the Netherlands, besides many colonies in America, whence he was supplied with immense quantities of gold and silver. His soldiers were considered the best in the world, *trained*¹⁾ as they had been in the long wars with the French in Italy, and with the Protestants in the Netherlands, wars in which they had shown *relentless*²⁾ cruelty as well as *undaunted*³⁾ courage. It might well seem to him impossible that a woman, sovereign of part of one small island, should *make head against*⁴⁾ such mighty forces, and in his confidence in his own supe- rior power he named the fleet, which he had *fitted out*⁵⁾, «the Invincible Armada». It was at first intended that

it should sail in 1587, but at the first news of the *design*⁶⁾ Sir Francis Drake *set sail*⁷⁾ with thirty of the Spanish vessels collected there, destroyed a hundred more between Cadiz and Cape St. Vincent on their way to Lisbon, the appointed place of meeting; then entering *the Tagus*⁸⁾ he *captured*⁹⁾ the St. Philip, a ship of the largest size, loaded with treasures, and *challenged*¹⁰⁾ the Spanish admiral, the Marquis of Santa Cruz, to an *engagement*¹¹⁾. The king's express orders prevented the marquis from accepting the challenge; and his death, which took place immediately after, is said to have been caused by his grief. Sir Francis Drake meantime returned to England, saying merrily that «he had *singed*¹²⁾ the King of Spain's beard».

1) *to train*, at øve. 2) *relentless*, ubarmhjertig. 3) *undaunted*, ubetvingelig. 4) *to make head against*, at gøre Modstand imod. 5) *to fit out*, at udruste. 6) *design*, Plan. 7) *to set sail*, at gaa under Sejl. 8) *the Tagus*, Tajoffoden. 9) *to capture*, at erobre. 10) *to challenge*, at udfordre. 11) *engagement*, Kamp. *to singe*. at svide.

4. Aritmetik.

1. Find Værdien af p , naar den ene Rod i Ligningen

$$x^2 - x + p = 0$$

er dobbelt saa stor som den anden, og find dernæst begge Rødderne.

2. Løs Ligningerne

$$(a - 2)x + (3a - 1)y = 2a$$

og

$$4x - 2(a - 1)y = -a$$

med Hensyn til x og y .

Specielt betragtes $a = 0$ og $a = -3$.

3. Bevis, at et vilkaarligt helt Tal x gaar op i $(x + 1)^n - 1$, naar n er hel og positiv.

5. Geometri.

1. I Firkanten $ABCD$ er $\angle A = \angle B = 90^\circ$; endvidere er $AO = a$, $BO = b$ og $\angle AOB = 90^\circ$, idet O er Skæringspunktet mellem Diagonalerne AC og BD . Find Firkantens Sider.

2. $ABCD$ er et Parallelogram, og E er det Punkt i Forlængelsen af Diagonalen AC , der er bestemt ved Ligningen $CE = AC$.

Bevis, at Siderne i Trekant BDE ere dobbelt saa store som Medianerne i Trekant ABC , og at Medianerne i Trekant BDE skære hverandre i C .

3. Der er givet to Punkter A og M . Konstruer et Kvadrat $ABCD$ saaledes, at Midtpunktet af BC falder i M . Hvor stor er Siden AB , naar $AM = a$?

6. Praktisk Regning (almindelig Forberedelseseksamen).

1. Hvor mange Skærver findes der i en Bunke, der har Form af en Pyramidestub, hvis Endflader ere henholdsvis $6\frac{1}{8}$ Kvadratalen og $1\frac{8}{25}$ Kvadratfod, og hvis Højde er 1 Alen $13\frac{1}{2}$ Tomme, naar Skærvernes gennemsnitlige Størrelse er $\frac{5}{12}$ Kubiktomme, og Mellemrummene udgøre $2\frac{7}{9}$ pCt. af hele Bunkens Rumfang? Hvor meget vejer Bunken, naar Stenmassens Vægtfylde er 3,6?

Rumfanget af en Pyramidestub er $\frac{1}{3} h(a + b + \sqrt{ab})$ Kubiktommer, naar Højden er h Tommer, Endfladerne henholdsvis a og b Kvadrattommer. 1 Kubikfod Vand vejer 62 Pund.

2. En Kapital, som i Juni 1887 havde en Størrelse af 12450 Kroner, er siden den Tid stadig forøget med

Renter og Renters Renter, saa at den nu, 10 Aar efter, er vokset til 17562 Kroner. Rentefoden har hele Tiden været den samme. Hvor stor var Kapitalen for 1 Aar siden? Hvor mange pCt. af den oprindelige Kapital udgør Renten for det sidste Aar (Juni 1896—Juli 1897)?

I Bedømmelsen af Prøverne deltog som af Ministeriet beskikkede Censorer:

Ved Afgangseksamen for Studerende.

- I Dansk og Oldnordisk: Hr. Dr. Kaalund.
 - Fransk: Hr. Adjunkt Skeby.
 - Tysk: Hr. Translatør, Lærer Nancke.
 - Historie: Hr. Adjunkt Gredsted.
 - Latin: Hr. Docent, Dr. Siesbye.
 - Græsk: Hr. Rektor Forchhammer.
 - Naturlære (sprogl.): Hr. Cand. mag. Barmwater.
 - Matematik og Naturlære (mat.): Hr. Professor, Dr. Jul. Petersen.

Ved 4de Klases Hovedeksamen.

- I Dansk: Hr. Dr. Kaalund.
 - Tysk: Hr. Translatør, Lærer Nancke.
 - Latin: Hr. Cand. phil. Janus Møller.
 - Naturhistorie Hr. Adjunkt Tryde.
 - Matematik: Hr. Professor, Dr. phil. Jul. Petersen.
 - Naturlære: Hr. Cand. mag. Møllerup.

Ved almindelig Forberedelseseksamen.

- I Dansk: Hr. Dr. Kaalund.
 - Engelsk: Hr. Skoleforstander Vald. Petersen.
 - Fransk: Hr. Adjunkt Skeby.
 - Matematik: Hr. Professor, Dr. phil. Jul. Petersen.
 - Naturhistorie: Hr. Adjunkt Tryde.
 - Naturlære: Hr. Cand. mag. Møllerup.
-

Følgende Disciple underkastede sig

Afgangseksamen for Studerende.

Andersen, E. E., Søn af afd. Uhrmager A.

Andresen, O. C. S., Søn af Hr. Herredsfuldmægtig A.
i Varde.

Damkier, P., Søn af Hr. Overretssagfører D.

Hansen, O. L., Søn af Hr. Bankbud H.

Heimann, H. D., Søn af afd. Drejermester H.

Nielsen, L. M., Søn af Hr. Smedemester N.

Petersen, Chr., Søn af afd. Proprietær P.

Svendsen, A. C. D., Søn af Hr. Smedemester S.

Tønnesen, O. L., Søn af Hr. Maskinmester T.

Undèn, A., Søn af Hr. Bagermester U.

4de Klases Hovedeksamen.

Baggesen, R., Søn af Hr. Handelsagent B.

Boserup, J. C., Søn af Hr. Proprietær B.

Hagelberg, H. V., Søn af Hr. Grosserer H.

Holgensen, A. L., Søn af Hr. Højsteretsbud H.

Ludvigsen, H. D., Søn af Hr. Belysningsmester L.

Lund, A. C. M., Søn af Hr. Forvalter L.

Lüchow, A. O., Søn af afd. Husejer L.

Madsen, P., Søn af Hr. Formand M.

Nielsen, F. B., Søn af Hr. Ølhandler N.

Nielsen, O. J. J., Søn af Hr. Mekanikus N.

Nielsen, T. J., Søn af Hr. Portner N.

Petersen, C. E. V., Søn af Hr. Postekspedient P.

Winkel, C. K., Søn af Hr. Fabrikant W.

Almindelig Forberedelseksamen.

Benthien, A. V., Søn af Hr. Detailhandler B.

Christensen, A., Søn af Hr. Urtekræmmer C.

Hansen, V. O., Søn af Hr. Restauratør H.
Jensen, L. D. M., Søn af Hr. Kapitejn J.
Nielsen, A. T., Søn af Hr. Pastor N.
Nielsen, S. O., Søn af Hr. Købmand N.
Overgaard, T. H., Søn af Hr. Assistent i Udenrigs-
ministeriet O.
Prause, A. G., Søn af Hr. Snedkermester P.

Fjerde Klasses Hovedeksamen Juni—Juli 1897.

	Dansk Stil.	Tysk.	Fransk.	Latin.	Historie.	Geografi.	Naturhistorie.	Aritmetik.	Geometri.	Græsk.	Naturlære.	Points i det hele.	Points i Afslutningsfagene.
Baggesen, R.	g. +	mg.	mg.	g.	ug.	ug.	mg.	g. ÷	g. ÷	g.	"	65	29½
Boserup, J. C.	g.	mg. ÷	mg. ÷	mg.	mg. +	ug. ÷	ug. ÷	g. ÷	g.	mg.	"	70	30¾
Hagelberg, H. V.	g. +	ug. ÷	mg.	mg. +	ug.	ug. ÷	ug.	g.	tg. +	mg. +	"	73½	30¾
Holgerson, A. L.	mg.	ug.	ug. ÷	mg. +	ug.	ug.	ug.	ug. ÷	ug.	ug.	"	85	39¾
Ludvigsen, H. D.	mg. +	ug.	ug. ÷	ug.	ug.	ug.	ug.	ug.	ug.	ug.	"	87	40
Lund, A. C. M.	g. +	g. +	g. +	g. ÷	tg. +	ug. ÷	mg. ÷	mg. +	g. ÷	"	mg. +	59	27
Lüchow, A. O.	g. +	mg. +	g. +	g. ÷	mg. +	ug.	ug. ÷	g.	g.	"	g.	64	30½
Madsen, P.	mg.	ug.	mg. +	ug.	ug.	ug.	ug.	ug.	mg. +	ug. ÷	"	85½	39½
Nielsen, F. B.	g.	mg.	tg.	tg. +	g. +	g.	mg.	ug. ÷	mg.	g.	"	55	33¾
Nielsen, O. J. J.	g. ÷	mg. ÷	mg.	mg.	g.	mg. ÷	g. +	mg.	g. +	"	g.	65¾	32½
Nielsen, T. J.	mg. ÷	mg. +	mg.	mg. +	mg. +	ug. ÷	mg. +	mg. +	mg.	mg.	"	79	36¾
Petersen, C. E. N.	g. +	mg.	g. +	g. +	tg. ÷	mg.	ug. ÷	mg. ÷	mg. ÷	g. ÷	"	59	34½
Winkel, C. K.	g.	g. +	g. +	tg.	mg. +	ug.	mg. ÷	mg. ÷	g. +	g. ÷	"	55½	32

Afgangseksamen for

	Dansk Stil fri Opgave.	Dansk Stil bunden Opgave.	Dansk (mundtlig) og Old- nordisk	Fransk.	Tysk.	Historie.	Latin (skriftlig).	Latin (mundtlig) i det læste.
Andersen, E. E.	g.	g. +	mg.	tg. +	mg.	ug. ÷	tg. ÷	mg.
Andresen, O. C. J.	g. +	g.	mg.	mg.	mg. ÷	g. +	"	"
Dankier, P.	mg. ÷	g.	g.	g. +	mg. +	mg. ÷	g. +	mg. ÷
Hansen, O. L.	mg. +	mg.	mg.	g. +	mg. ÷	ug. ÷	g. +	mg.
Heimann, H. D.	g. +	mg.	mg. +	g. +	mg.	ug. ÷	"	"
Nielsen, L. M.	mg.	mg. +	ug.	g. +	mg.	ug. ÷	tg. +	mg. ÷
Petersen, Chr.	mg. ÷	g. +	ug. ÷	mg. ÷	mg. +	ug. ÷	mg. ÷	ug. ÷
Svendsen, A. C. D.	mg. +	mg. +	ug. ÷	mg. +	ug.	ug.	ug. ÷	ug. ÷
Tønnesen, O. L.	g. +	mg. ÷	mg. ÷	mg. ÷	mg.	mg. +	"	"
Undén, A.	mg. ÷	g.	mg. ÷	g. +	g.	g. ÷	g.	g.

Studerende Juni—Juli 1897.

Latin (mundtlig) ikke læst.	Græsk.	Naturlære.	Aritmetik (skriftlig).	Aritmetik (mundtlig).	Geometri (skriftlig).	Geometri (mundtlig).	Mekanisk Fysik.	Kemisk Fysik	Points.	Hovedkarakter.
mg.	g. +	mg.	"	"	"	"	"	"	75	2den Karakter
"	"	"	mg.	ug. ÷	g. +	ug.	g. +	g. +	89	1ste —
mg. +	g.	mg.	"	"	"	"	"	"	84	1ste —
mg. ÷	g. ÷	ug. ÷	"	"	"	"	"	"	88	1ste —
"	"	"	ug.	ug.	ug. ÷	ug.	ug. ÷	ug. ÷	101	1ste —
mg. ÷	mg.	mg. +	"	"	"	"	"	"	92	1ste —
ug. ÷	mg. +	mg.	"	"	"	"	"	"	98	1ste —
ug.	ug.	ug.	"	"	"	"	"	"	108	1ste Karakter med Udmerk.
"	"	"	mg.	ug. ÷	g.	ug. ÷	mg.	g. +	93	1ste Karakter.
g. +	lg.	mg.	"	"	"	"	"	"	66	3die —

Almindelig Forberedelseseksamen 1897.

	Mundtlig Dansk.	Skriftlig Dansk.	Engelsk.	Tysk.	Frausk.	Historie.	Geografi.	Natur- historie.	Natur- lære.	Geometri.	Regning.	Aritmetik.	Orden med de skriftl. Arbejder.	Points.
Benthien, A. V. . . .	mg.	mg.	mg.	mg.	mg.	ug.	ug. ÷	ug.	mg. ÷	g.	ug.	g. +	mg. +	112
Christensen, A. . . .	mg. +	g. +	mg. +	mg. +	mg. +	mg. +	ug.	ug. ÷	ug.	mg. +	ug.	ug. ÷	mg. +	116 $\frac{2}{3}$
Hansen, V. O. . . .	mg. ÷	g.	mg. +	mg.	mg. ÷	mg. +	ug. ÷	ug. ÷	ug. ÷	mg.	mg. ÷	ug. ÷	mg. ÷	108 $\frac{1}{3}$
Jensen, L. D. M. . . .	mg. ÷	g. ÷	mg. ÷	g. +	"	ug. ÷	ug.	mg. +	g. +	tg. ÷	tg. ÷	mdl. +	mg.	66 $\frac{1}{3}$
Nielsen, A. T.	g.	g. +	g. ÷	g. +	"	g. +	ug. ÷	mg.	mg.	ug.	g. ÷	ug. ÷	mg.	88
Nielsen, S. O.	g. +	g. ÷	g.	"	mg. ÷	g. +	mg. ÷	g. ÷	tg.	tg.	g.	mg. +	mg.	72
Overgaard, T. H. . . .	g. +	g. ÷	g. +	mg. ÷	mg. ÷	g. ÷	ug.	g. +	tg. ÷	mg.	mdl. +	g.	mg. +	73 $\frac{1}{3}$
Prause, A. G.	g. +	g. +	tg. +	tg.	"	g. ÷	mg.	ug. ÷	g.	tg. +	tg.	g. ÷	mg.	65 $\frac{2}{3}$

Udsigt over, hvad der er læst i det forløbne Skoleaar.

Underklasserne.

Forberedelsesklasse a og b.

Dansk. Eleverne ere indøvede i at tale højt og tydeligt og i Indenadslæsning. De ere delte i flere Partier; de videstkomne have læst Schneekloths danske Læsebog 2den Del. De yngre Schneekloths ABC. Ved Samtale om Indholdet af det læste har Læreren søgt at bringe Eleverne til en rigtig Opfattelse og til med egne Ord at gengive det læste. Samtale om forskellige Dyrs Liv og Betydning, om de vigtigste Træer i Skov og Have, Forholdene paa Land og i By, de forskellige Arbejder, for en Del knyttet til Pfeiffers Vægtavler. De letfatteligste Fortællinger fra Bibelhistorien ere fortalte; enkelte Morgensange sungne.

Regning. Tallæsning. Øvelse i at behandle Tallene. Hovedregning. Eleverne ere delte i flere Partier. De fleste have lært Addition og Subtraktion. De øvrige beskæftige sig endnu med Begyndelsesgrundene.

Skrivning. Ældste Afdeling: Sammenskrift med latinske Bogstaver; for de øvrige har Undervisningen været indskrænket til de første Begyndelsesgrunde og enkelte Bogstaver, i den første Tid paa Tavle, senere i Bog.

Klassen har ialt 24 Timer om Ugen, hvoraf 6 anvendes til Skrivning, 2 til Gymnastik og de øvrige til

Fortællinger, Indenadslæsning og Regning. Eleverne ere adskilte fra den øvrige Skole og ere stedse under Opsyn af en Lærer.

3die Fællesklasse.

(6te Klasse a og b.)

For at optages i sjette Klasse maa Eleven have fyldt sit 7de Aar og nogenlunde opnaaet Færdighed i at skrive Bogstaverne.

Dansk. Schneekloths danske Læsebog 3die Del. I Aarets første Maaneder bruges to ugentlige Timer til Afskrift efter den trykte Bog, senere til Diktat af lettere, ikke læste Stykker. To à tre Timer ugentlig bruges til Fortælling og Genfortælling af Stykker af Oldtidens Historie, Sagnhistorien eller Bibelhistorien; de øvrige Timer til Oplæsning, Stavning, Genfortælling, Øvelse i Forstaaelse af de læste Stykker i Prosa og Poesi. Ved Udgangen af Klassen skulle Eleverne kunne skelne Substantiver fra andre Ord.

Geografi. Danmarks Geografi alene efter Kort. De første geografiske Begreber ere bibragte ved, at man gaar ud fra de daglige Omgivelser eller fra Forhold, der ere Eleverne bekendte. Efterat de vigtigste Gader, Pladser, Bygninger o. s. v. i København ere opfriskede i Elevernes Hukommelse, gaar man over til Københavns Omgivelser og kommer derved til at omtale Agerdyrking, Kvægavl, Fiskeri, Forskellen paa Beskæftigelserne i Byen og paa Landet, en Købstads og en Landsbys forskellige Udseende o. s. v. Dernæst er Landets forskellige Dele, deres Natur og Udseende, Havets Indskæringer, de vigtigste Byer o. s. v. nærmere omtalte under stadig Paavisning af Naturens Indflydelse paa Menneskenes Beskæftigelse.

Naturhistorie. De vigtigste og mest karakteristiske Repræsentanter for Pattedyr- og Fugleklassen.

Der er ikke benyttet nogen Lærebog; men Læreren har ved Fremvisning og Beskrivelse af Hovedrepræsentanterne for de forskellige Pattedyr- og Fugleordener fornemmelig lagt Vægt paa at vække og udvikle Disciplenes Sans for Dyrenes ydre Former og øve dem i at beskrive deres Udseende. Dertil er knyttet en kort Beskrivelse af Dyrenes Liv og mest fremtrædende Egenskaber.

Regning. De fire Regningsarter i ubenævnte hele Tal. Hovedregning.

Skrivning. I det første Halvaar beskæftiges Eleverne med Indøvelse af Alfabetet i begge Skrifter. De flinkeste øves dernæst i Sammenskrift efter foreskrevne Ord.

4de Fællesklasse.

(5te Klasse a og b).

Dansk. Dansk Læsebog af Agerskov, Nørregaard og Strøm, 2den Afdeling. 3 ugentlige Timer til Diktat, alle Skilletegn dikteres. Formlæren indøves ved Hjælp af en af Læreren dikteret skematisk Grammatik. Af og til, naar der i en Del af en Time er Tid dertil, bliver der fortalt eller forelæst for Eleverne historiske Brudstykker som Fortsættelse af det i 6te Klasse gennemgaaede.

Engelsk. Listovs Ledetraad, 1ste Afdeling. Ugentlig 1 Diktatstil.

Geografi. Europas Lande undtagen Danmark, Italien og Balkanhalvøen efter Dahlbergs lille Lærebog.

Religion. Det gamle Testamente efter Balslevs Bibelhistorie; Luthers lille Katekismus: de ti Bud, Trosartiklerne og Fadervor uden Forklaring; nogle Salmer.

Naturhistorie. Berg: Dyrerigets Naturhistorie: Pattedyr. Eleverne ere øvede i at beskrive Eksemplarer af foreviste Dyr og i at paavise deres karakteristiske Kendetegn og Skelnemærker. Tillige ere de gjort bekendte med Dyrenes Levemaade og Opholdssteder.

Regning. De fire Regningsarter i benævnte Tal.
Hovedregning to Timer om Ugen.

Tegning paa Tavle af retlinede Figurer efter For-
tegning paa Klassetavlen og efter Janniches Vejledning
1ste og 2det Hefte.

Skrivning. Øvelse i Sammenskrift, dels efter
Forskrift, dels efter trykte Bøger.

Gymnastik og Sang.

5te Fællesklasse.

(4de Klasse a og b).

Dansk. Dansk Læsebog af Agerskov, Nørregaard
og Strøm, 3die Afdeling. To Timer til Diktat, Skille-
tegnene dikteres. Analyse, Adskillelse af Sætninger.

Tysk. C. A. Nissen: Tysk Elementarbog, Forskolen.
Det læste er omhyggelig repeteret og paa forskellig
Maade indøvet. Af Grammatik er det vigtigste af Form-
læren gennemgaaet uden Bog.

Engelsk. Listovs Ledetraad anden Afdeling. Stykke
1—45; de danske Stykker ere skrevne.

Historie. Ottosen: Børnenes Fædrelandshistorie.

Geografi. Dahlbergs lille Geografi: Italien, Bal-
kanhalvøen og de fire fremmede Verdensdele.

Religion. Det nye Testamente efter Balslevs
Bibelhistorie. Luthers lille Katekismus: de ti Bud.
Nogle Salmer.

Naturhistorie. Efter Berg: Fugle, Krybdyr, Fisk
og Padder. Undervisningen er stadig knyttet til Frem-
visning af Naturgenstande eller Afbildninger saaledes, at
Eleverne ere øvede i selv at faa Øje for og indprente sig
Forskelligheder og Ligheder mellem de forskellige Dyre-
former, og Bogen er kun benyttet som Støttepunkt for
det paa denne Maade lærte.

Regning. De fire Regningsarter med hele og
brudne Tal; Regning paa Klassetavlen og Hovedregning.

Tegning. Janniches Vejledning, 2det og 3die Hefte. Tegning efter Figurer paa Klasetavlen.

Skrivning, dels efter Forskrift, dels efter Diktat i linierede Bøger.

Gymnastik og Sang.

6te Fællesklasse.

(3die Klasse a og b).

Dansk. Dansk Læsebog af Agerskov, Nørregaard og Strøm, 4de Afdeling. Bojesens Grammatik, hvori dog de fleste Anmærkninger springes over. 1 Time om Ugen bruges til Diktat; i denne Klasse vænnes Eleverne efterhaanden til selv at sætte Skilletegn.

Tysk. 3 a: Nissens Elementarbog, Læsestykkerne og nogle Vers. 3 b: Kapers og Simonsens Læsebog for Begyndere S. 45—97. Substantivernes Deklination, Hjælpeverbernes og de svage Verbers Konjugation efter Simonsens tyske Grammatik.

Fransk. Jungs Elementarbog, de to første Afsnit.

Engelsk. Listovs Ledetraad, 2den Afdeling fra Stk. 47—109. De danske Stykker ere benyttede til Øvelse i Oversættelse fra Dansk til Engelsk. Under Læsningen ere de vigtigste Dele af Formlæren indøvede.

Historie. Ottosen: Børnenes Verdenshistorie.

Geografi. Læreren har kort gennemgaaet Zoner, Klima, Menneskeracer o. s. v. Derefter er læst efter Dahlbergs større Bog S. 18—44: Danmark til Mellem-evropa.

Religion: Balslevs Katekismus: Bønnen. Det gamle Testamentes Bibelhistorie efter Balslev med Uvidelser. Nogle Salmer.

Naturhistorie. Leddyr og Bløddyr, Dyrenes indre Bygning, de vigtigste Organer og deres Virkemaade fremhævet.

Regning. I Begyndelsen af Skoleaaret er Brøk-

rægning repeteret; senere er gennemgaaet Regula de Tri med hele Tal og Brøk. Indøvelse af Tabel. Idelig Øvelse i Hovedregning.

Geometrisk Tegning. Der er forklaret og tegnet Figurer til de vigtigste Sætninger og Konstruktioner i Jul. Petersens Plangeometri under Afsnittet om Polygoner. Der er lagt Vægt paa at indprente Eleverne de vigtigste Begreber og Betegnelser i Geometrien.

Frihaandstegning. Tegning efter Hetsch's For-tegninger.

Skrivning.

Gymnastik og Sang.

Realklasserne.

1ste Realklasse.

(2den Klasse a og b).

Dansk. Dansk Læsebog af Agerskov, Nørregaard og Strøm, 5te Afdeling. Afvekslende Diktatstile og lettere frie Stile, et Arbejde om Ugen, enten hjemme eller paa Skolen. Oplæsning og Analyse.

Tysk. Simonsens Læsebog for Mellemlklasserne Side 1—65. Efter Simonsens Grammatik: Bøjningslærens Hovedtræk og Præpositionerne.

Fransk. Abrahams og Arlauds Læsestykker: l'aveugle de Clermont. Jungs Elementarbog Stk. 35—60. Grammatik efter Noterne i Læsebogen.

Engelsk. Listovs Ledetraad, 2den Afdeling, Stykke 110—154. De danske Stykker ere for en Del skrevne.

Historie. Blochs Lærebog: Oldtiden og Middelalderen til de tre nordiske Riger.

Geografi. Dahlbergs større Geografi: fra Mellem-
evropa til Italien.

Religion. Balslevs Katekismus, den første og

anden Trosartikel. Det nye Testamentes Bibellhistorie efter Balslev med Tilføjelser af Skriften. Nogle Salmer.

Naturhistorie. Den almindelige Botanik efter Grønlund. Pattedyr og Fugle til Hønefuglene efter Boas.

Matematik. Julius Petersens elementære Plan-geometri indtil Afhængighed mellem rette Liniers Længder. I Aritmetik efter Julius Petersens Rationale Størrelser indtil Polynomiers Division. Skriftlige Opgaver ere regnede hjemme og paa Skolen.

Regning. Repetition af Brøk, Regula de Tri med hele Tal og Brøk, Beregning af simpel Rente, blandede Opgaver. Regning paa Klassenstavlen og de smaa Tavler. Hjemmeregning.

Geometrisk Tegning. Konstruktioner af kongruente og ligedannede Figurer samt regulære Polygone, Ovaler og Spiraler.

Frihaandstegning efter Hetsch's store Fortegninger.

Skrivning. Øvelserne fortsættes i ulinierede Bøger efter Forskrift og Diktat.

Gymnastik og Sang.

2den Realklasse.

(1ste Klasse).

Dansk. Dansk Læsebog af Agerskov, Nørregaard og Strøm, 6te Afdeling. I den første Del af Aaret Diktatstille, senere lidt friere Opgaver.

Tysk. Simonsens Læsebog for Mellemlasserne Side 79—86, 148—173, 253—260. Simonsens tyske Formlære.

Fransk. Abrahams og Arlaud: Franske Læsestykker S. 64—105.

Engelsk. Listovs Ledetraad, 2den Afdeling, Stykke 156.—Bogen ud, og Læsestykker Side 1—55.

Historie. Bloch: Nordens Historie til 1523 og den nyere Tid (med Undtagelse af Norden) til Revolutionen.

Geografi. Dahlbergs større Geografi: Fra Asien til Nordamerika.

Religion. Mathæus' Evangelium. Af Balslevs Katekismus: den tredie Trosartikel og Sakramenterne.

Naturhistorie. Fra Hønsfuglene til Leddyr. Tokimbladede Planter.

Matematik. Jul. Petersens Geometri indtil «lige-dannede Figurer». Af «Rationale Størrelser»: Polynomiers Division, Potens, Ligninger af første Grad med en og flere ubekendte, Proportioner og Decimalbrøk.

Regning. Repetition af Brøk. Anvendelse af Proportioner (Procentregning, sammensat Regula de Tri, Delingsregning, Blandingsregning og Kæderegning). Jævnlig Hjemmeregning.

Tegning. Tegning efter Hetsch's store Fortegninger og Helsteds Gibsafstøbninger og Ornamentter. — Projektionstegning.

Skrivning og Gymnastik.

3die Realklasse.

(Overgangsklasse).

Dansk. F. Christensens Haandbog i dansk Litteratur I. Bojesens Grammatik. Analyse. En Hjemmestil hver fjortende Dag.

Tysk. Kaper og Simonsens Læsebog for de højere Klasser Side 1—36, 314—329, 172—188; Simonsens Grammatik: Verber og Præpositioner. Analyse af det læste.

Fransk. Mérimée: Tamango (undtagen S. 57—72). Jungs Grammatik: Verberne.

Engelsk. Listovs engelske Læsestykker, 2den Afdeling S. 1—155. Boysens engelske Digte S. 1—28.

Historie. Norden fra 1523 og Tiden fra 1789 efter Bloch.

Geografi. Dahlbergs større Geografi. Amerika, Australien, Indledning, Danmark og Skandinavien.

Naturhistorie. I Zoologi: Leddyr og Bløddyr. Botanik efter Strøm: fra tokimbladede Planter Bogen ud.

Naturlære. Ligevægtslæren og Varmelæren efter Ellingers Fysik.

Religion. Johannes Evangelium og Apostlenes Gerninger.

Matematik. Jul. Petersens «Rationale Størrelser»: Maal; af «Irrationale Størrelser»: Rod, Ligninger af anden Grad, Rækker. Jul. Petersens Geometri: Indtil Cirkelperiferiens Længde. Opgaver hjemme og paa Skolen.

Regning. Kvadratrod, Kubikrod, Logaritmer og blandede Opgaver efter Bokkenheusers Regnebog for de højere Klasser.

Skrivning og Gymnastik.

Afgangsklassen.

(4de Realklasse).

Opgiver til Eksamen:

Dansk. Holberg: Jeppe paa Bjærget, Maskerade. Wessel: Smeden og Bageren, Gaffelen. Ewald: Kong Christian stod ved højen Mast. Baggesen: Af Kallundborg Krønneke. Oehlenschläger: Hakon Jarl, Axel og Valborg. Grundtvig: Mester Ole Vind. Ingemann: af Valdemar Sej. Hejberg: af Aprilsnarrene. Poul Møller: af en dansk Students Eventyr. Chr. Winther: af Hjortens Flugt. Pal. Müller: af Adam Homo. H. C. Andersen: Flipperne. Goldschmidt: Tømmerpladsen. Hostrup: Genboerne. Richardt: Deklarationen. Ploug: Et Kys. (Brudstykkerne efter Ferd. Christensens Haandbog). — Bojesens danske Sproglære med væsentlige Tilføjelser.

Engelsk. Listov: Engelske Læsestykker S. 118—177; Udvalg af engelske Forfattere S. 3—81; Boysens engelske Digte S. 30—62.

Tysk. Kaper og Simonsens Læsebog for de højere Klasser: Prosa S. 1—36, 52—59, 293—297, 314—329, Poesi S. 387—395, 412—14 og 415—16.

Fransk. Abrahams og Arlaud: Franske Noveller og Fortællinger I.

Historie. Blochs Lærebog for Realskoler I og II.
Geografi. Dahlbergs Geografi I.

Matematik. Jul. Petersens Aritmetik og Geometri.
Naturhistorie. Fjelstrups Zoologi. Strøms Botanik.

Naturlære. Ellingers Naturlære.

De studerende Klasser.

1ste studerende Klasse.

Latin. Hauchs latinske Elementarbog Stykke 1—120.
Hauchs Formlære.

De øvrige Fag som den tilsvarende Realklasse.

2den studerende Klasse.

Latin. Hauchs Læsebog I, Stykke 112—Bogen ud. II, Stykke 1—80. Stil efter Ekstemporaløvelserne paa Skolen. Hauchs Formlære.

Fransk. Abrahams og Arlaud: Franske Læsestykker S. 64—112. Grammatik efter Jungs Elementarbog.

Tysk. Simonsens Læsebog for Mellemlasserne c. 80 Sider. Simonsens Formlære.

I øvrigt som den tilsvarende Realklasse.

3die studerende Klasse.

Latin. Cæsars Gallerkrig: 1ste og 3die Bog. Iversens Stiløvelser.

Græsk. Karl Hude: Græsk Elementarbog første Afsnit. Af andet Afsnit Side 1—8. Bergs græske Grammatik, udgiven af Levy.

Fransk. Mérimée: Tamango. Jungs Grammatik. 1 Stil om Ugen.

Dansk. 2 Stile om Maaneden. Oplæsning af danske Klassikeres Værker. De vigtigste Grundtræk af Metrik og Poetik, sproghistoriske Bemærkninger og mod Slutningen af Aaret er der som indledende Skridt til den danske Litteraturs Historie gennemgaaet Hovedtræk af Verdenslitteraturhistorien. Desuden ere enkelte Afsnit af den danske Grammatik gennemgaaede med særlig Nøjagtighed.

Tysk. Kaper og Simonsens Læsebog for de høiere Klasser S. 1—36, 98—109; 195—208 samt nogle Digte. Nissens Grammatik: Præpositioner og Verber.

Historie. Blochs Lærebog: Norden fra 1523, Verdenshistorien 1789—1897.

Naturhistorie. Zoologi: Leddyr og Bløddyr. Botanik: Enkimbladede, Planternes Sammensætning og Liv, Naaetræer og Sporeplanter.

Svensk. 1 Time ugentlig.

I øvrigt som den tilsvarende Realklasse.

4de studerende Klasse.

Dansk. Værker og Brudstykker af saavel ældre som yngre danske Forfattere ere læste. 2 Stile om Maaneden, i Reglen af skildrende eller fortællende Indhold.

Opgiver til Eksamen:

Fransk. Abrahams og Arlaud: Franske Noveller og Fortællinger I. Jungs Grammatik.

Latin. Cæsar de bello Gallico II, V, 1—20, Ciceros Taler mod Catilina I, II, 1—5; III. Af Ovid: Pylhamus

og Thisbe. De 4 Tidsaldere. Deucalion og Pyrrha. Vinteren i Tomi. Selvbiografi.

Græsk. Hude: Græsk Elementarbog II (Anabasis), Side 1—27, 50—61. Homers Odyssee: VI, VII, 1—166. C. Berg: Formlære ved Levy. Sechers Mytologi.

Historie. Ræder: Oldtidens Historie til Soldaterkejserne.

Geografi. Dahlbergs Geografi.

Matematik. Julius Petersens Aritmetik I og II. Geometri.

Naturlære. Ellingers Naturlære.

Naturhistorie. Lützens Zoologi Nr. 2. Strøms Botanik.

5te studerende Klasse.

Dansk. Literaturhistorien til Baggesen. En Stil hver anden Uge.

Fransk. Abrahams og Arlaud: Franske Noveller III. Coppée: Digte. Kursorisk: Duruy: Histoire de France 130 Sider. Mundtlige og skriftlige Øvelser efter Arlaud: Franske Stiløvelser. Mundtlig og skriftlig Oversættelse fra Dansk. Jungs Grammatik.

Tysk. Mohr og Haunstrups Læsebog S. 44—255. Haunstrups Ordsamling. Nissens Grammatik II, S. 200—Bogen ud.

Latin. Cicero: Cato major, de imperio Cn. Pompeji. Livius XXI, 1—49. Horats: Udvalg af Odeerne, Brevene I, 1—12, 14, 6, II, 1—2. Udvalg af Madvigs Carmina selecta. Versioner og Ekstemporallæsning efter Heinrichsen.

Græsk. Herodot I, 1—100, III, 1—45. Homer: Odysseen I, IX, X, Iliaden VI. Hudes Syntaks; Sechers Mytologi.

Religion. Frederik Nielsens Kirkehistorie.

Historie. Ræders Lærebog i Oldtidens Historie.

Ottosen: Nordens Historie. Bloch: Middelalderen og den nyere Tid.

Naturlære. Sproglig Retning. Ellingers Fysik: Ligevægts- og Varmelære og Magnetisme.

Matematik. Julius Petersens Aritmetik: fra Annuiteter—Bogen ud. Trigonometri. Stereometri.

Oldnordisk. Wimmers Læsebog: 1—36, 45—53, 55—60. — Af og til læst Svensk.

Naturlære, mat. Retning, Forchhammer og Julius Petersens Lærebog i mekanisk Fysik til Bølgebevægelse.

I Oldkundskab er der med den matematiske Afdeling i V og VI læst Sokrates' Forsvarstale (Gertz), Plautus (Forchhammer), Sofokles (Niels Møller) m. m.

Den sproglige Retning har haft en Time ugentlig Undervisning i Matematik (uden Hjemmearbejde).

6te studerende Klasse.

Opgiver til Eksamen:

Modersmaalet. Den danske Litteraturs Historie til c. 1870 med Fr. Winkel Horn d. Lit.-Historie som Grundlag. Særlig læst: Oehlenschläger. — Af Litteratur opgives: Værker og Brudstykker af Værker af Hovedforfatterne. Det forrige Aars Pensum er repeteret. Hver anden Uge en Hjemmestil, i Reglen af reflekterende Indhold.

Oldnordisk. Wimmers Læsebog 50 Sider.

Fransk. Coppée: Digte. Bourget: Le disciple. — Kursorisk: Expédition d'Égypte et Campagne de Syrie.

Tysk. Goethe: Aus meinem Leben. Schiller: Willh. Tell. Lessing: Laokoon. Schulze: Die bezauberte Rose.

Historie. Ræder: Oldtidens Historie. Blochs Realskolebog: Middelalderen og den nyere Tid. Ottosen: Nordens Historie. Fr. Nielsen: Den nyeste Tid.

Latin. Cicero: Pro Roscio. Seneca: Udvalgte Dialoger ved Gertz (25. Cap.). Sallust: Catilina. Livius XXI, 1—13. Vergils Æneide I. Horats Breve I, 1—12 og 14—16, II, 2. Af Oderne 1248 Vers. Carmina selecta: Tibul 1—2. Versioner efter Henrichsen, Thoresen o. fl. Weisses Antikviteter og Litteraturhistorie. Madvigs Grammatik.

Græsk. Herodot I, 1—121, III, 1—80. Platons Apologi, Kriton. Lukian (Gertz' Udvalg): Charon, Hanen. Odysseen I, VIII, IX, X. Iliaden, VI. Euripides: Alkestis. Levys Grammatik Hudes Syntax. Secher: Mytologi og Litteraturhistorie. Christensen: Græsk Statsliv.

Naturlære (sproglig hist. Retning). Ellingers Naturlære. Jørgensens Astronomi.

Aritmetik. Julius Petersens Aritmetik I og II.

Geometri. Julius Petersen: Geometri. Trigonometri, Stereometri. Analytisk Geometri. Metoder og Teorier.

Naturlære (mat. naturv. Retning). Petersen og Forchhammer: Mekanisk Fysik. Ellinger: Geometrisk Optik. Prytz og Barmwater: Varmelære, Magnetisme, Elektricitetslære. Jørgensen: Astronomi. Ad. Poulsen: Meteorologi.

Næste Aar bruges følgende Lærebøger.

Forberedelsesklasserne. Schneekloths ABC. Schneekloths danske Læsebog for det andet Skoleaar. Den lille Tabel.

3die Fællesklasse. Schneekloths danske Læsebog for det tredje Skoleaar. En Tabel. Kort over Danmark. V. Sanne: Træffeøvelser. V. Kalhauge: Enstemmige Sange til Skolebrug.

4de Fællesklasse. Julie Heins: Dansk Læsebog III. Listovs engelske Ledetraad, 1ste Afdeling (8de

Udgave). Balslevs Bibelhistorie. Den nye Salmebog. J. Berg: Dyrerigets Naturhistorie. Dahlbergs lille Geografi. Bokkenheusers Regnebog for de lavere Klasser. Et Atlas. V. Sanne: Træffeøvelser. V. Kalhauge: Enstemmige Sange til Skolebrug.

5te Fællesklasse. Dansk Læsebog af Agerskov, Nørregaard og Strøm, 3die Afdeling (4de Udgave). Nissen: Tysk Elementarbog. Listovs engelske Ledetraad, 2den Afdeling (2den Udgave). Ottosen: Børnenes Fædrelandshistorie. Dahlbergs lille Geografi. Balslevs Katekismus. Balslevs Bibelhistorie. Den nye Salmebog. J. Berg: Dyrerigets Naturhistorie. Bokkenheusers Regnebog for Mellemlklasserne. Et Atlas. V. Sanne: Træffeøvelser. V. Kalhauge: To- og trestemmige Sange til Skolebrug.

6te Fællesklasse. Dansk Læsebog af Agerskov, Nørregaard og Strøm, 4de Afdeling (3die Udgave). Winkel-Horn: Vore Fædres Guder. Nissen: Tysk Elementarbog. Simonsens Grammatik. Jespersens franske Begynderbog. Listovs engelske Ledetraad, 2den Afdeling. Balslevs Bibelhistorie. Balslevs Katekismus. Den nye Salmebog. Ottosen: Børnenes Verdenshistorie. Dahlbergs større Geografi. J. Berg: Dyrerigets Naturhistorie. Bokkenheusers Regnebog for Mellemlklasserne. Et Atlas. V. Sanne: Træffeøvelser. V. Kalhauge: To- og trestemmige Sange til Skolebrug.

1ste Realklasse. Dansk Læsebog af Agerskov, Nørregaard og Strøm, 5te Afdeling. Bojesens Grammatik. Simonsen: Tysk Læsebog for Mellemlklasserne. Simonsen: Tysk Grammatik. Jungs Elementarbog. Abrahams og Arlaud: franske Læsestykker. Listovs Ledetraad, 2den Afdeling. Et tysk Leksikon. *) Dahlbergs større Lærebog i Geografi. Boas: Dyrerigets Naturhistorie. Grøn-

*) Lærebog i Historie opgives efter Ferien.

lund: Plantelære (sidste Udgave). Julius Petersens Aritmetik, 1ste Del. Jul. Petersens Geometri. Balslevs Katekismus. Den nye Salmebog. Bokkenheusers Regnebog for Mellemklasserne. Et Atlas. V. Sanne: Træffeøvelser. V. Kalhauge: To- og trestemmige Sange til Skolebrug.

2den Realklasse. Dansk Læsebog af Agerskov, Nørregaard og Strøm, 6te Afdeling (2den Udgave). Simonsens tyske Læsebog (4de Udgave). Simonsen: tysk Grammatik. Abrahams og Arlaud: Franske Læsestykker. Jungs Grammatik og Elementarbog. Listovs Læsestykker og Stiløvelser 1ste Afdeling. Balslevs Katekismus. Boas: Dyrerigets Naturhistorie. Grønlunds Plantelære. Julius Petersens Aritmetik I. Julius Petersens Geometri. Bokkenheusers Regnebog for Mellemklasserne. Blochs Lærebog for Realskoler I. Dahlbergs større Geografi. Et Atlas. Et tysk, fransk og engelsk Leksikon. V. Sanne: Træffeøvelser. V. Kalhauge: To- og trestemmige Sange til Skolebrug.

3die Realklasse. F. Christensens Haandbog i dansk Litteratur, 1ste Del. Bojesens Grammatik. Kaper og Simonsens tyske Læsebog (kun sidste Udgave). Simonsens tyske Grammatik. Abrahams og Arlaud: Noveller II. Jungs Grammatik. Listovs engelske Læsestykker, 2den Afdeling. Boysens engelske Digte. Blochs Lærebog i Historie for Realskoler II. Dahlbergs større Geografi. Julius Petersens Aritmetik I og II. Julius Petersens Geometri. Houëls Logaritmetabel. Bokkenheusers Regnebog for de højere Klasser. Boas: Dyrerigets Naturhistorie. Strøms Plantelære. Prytz' Fysik (sidste Udgave). Et tysk, et fransk og et engelsk Leksikon. Atlas. V. Sanne: Træffeøvelser. V. Kalhauge: To- og trestemmige Sange til Skolebrug.

4de Realklasse. F. Christensen: Haandbog i dansk Literatur I. Bojesens Grammatik. Kaper og

Simonsens tyske Læsebog for de højere Klasser. Simonsens Grammatik. Michelsen: franske Læsestykker. Münsters Grammatik. Listovs engelske Læsestykker, 2den Afdeling, Udvalg af engelske Forfatteres Skrifter. Boysens engelske Digte, Repetitionshefte til Brug ved Undervisningen i Engelsk. Fr. Niensens Kirkehistorie. Blochs Lærebog i Historie for Realskoler I og II. Dahlbergs større Geografi. Jul. Petersens Aritmetik I og II, Geometri. Houëls Logaritmetabel. Bokkenheusers Regnebog for de højere Klasser. Lomholts Opgavesamling til almindelig Forberedelseeksamen. Fjelstrups Zoologi. Strøms Plante-lære. Ellingers Fysik.

1ste studerende Klasse. Hauchs latinske Læsebog I. Hauchs latinske Formlære. I øvrigt som den tilsvarende Realklasse (dog ikke Engelsk).

2den studerende Klasse. Hauchs latinske Læsebog (I og II). Hauchs latinske Formlære. I øvrigt som den tilsvarende Realklasse (dog ikke Engelsk).

3die studerende Klasse. Cæsars Gallerkrig (Reinhardts eller Gertz's Udgave). Levys Udvalg af Ovid. Hauchs Formlære. Schreiner: kortfattet latinsk Ord-føjningslære. En latinsk dansk Ordbog (helst Jensen og Goldschmidts), en dansk-latinsk Ordbog (helst Kjærs). Iversens Stiløvelser, sidste Udgave. Jungs Elementarbog. I de øvrige Fag som den tilsvarende Realklasse, dog Nissens tyske Grammatik II i Stedet for Simonsens Lützens Zoologi Nr. 2; ikke Engelsk og Fysik. — Særlig for den sproglig-historiske Retning: K. Hude: Græsk Elementarbog; Berg og Hude: Græsk Formlære. — Særlig for den matematisk-naturvidenskabelige Retning: Prytz' Fysik (sidste Udgave).

4de studerende Klasse. Cæsars Gallerkrig. Ciceros udvalgte Taler, udg. af Madvig. Levys Udvalg af Ovid. I de øvrige Fag som den tilsvarende Realklasse, dog Nissens tyske Grammatik, Jungs franske Grammatik,

Lütkens Zoologi Nr. 2, ikke Engelsk og Fysik. — Ræder: Oldtidens Historie, 2den Udgave. Særlig for den sproglig-historiske Retning: Hude: Græsk Læsebog II (Udvalg af Xenophon). Homers Odyssee. Østerbergs Mytologi. En græsk Ordbog. Særlig for den mat.-naturvidensk. Retning: Ellingers Fysik.

5te studerende Klasse. Tyske Læsestykker af Mohr og Haunstrup. Nissens tyske Grammatik Nr. 2. Ottosens Lærebog i Nordens Historie. Blochs Lærebog for Realskoler I og II. Ræders Lærebog i Oldtidens Historie. Frederik Nielsens Kirkehistorie. Wimmers oldnordiske Læsebog. Wimmers mindre Formlære. — For den sproglige Afdeling: Homers Odyssee. Lukian: udg. af Gertz. Østerberg: Mytologi. Hudes Syntaks. Livius XXI—XXV, udgiven af Madvig. Weisses mindre Lærebog i romerske Antikviteter og Litteraturhistorie. Vergils Æneide. Horats' Oder og Breve. Henrichsens Versioner, sidste Udgave (ved Gertz). Prytz' Fysik (sidste Udg.). — For den mat.-naturvidensk. Afdeling: Julius Petersens Stereometri, Trigonometri, analytisk Geometri, Metoder og Teorier. Foldbergs Samling af Eksamensopgaver. Barmwaters Lærebog i Fysik.

6te studerende Klasse. Den sproglige Retning: Gertz' Udvalg af Seneca II. Madvig: Carmina selecta. Madvigs Udvalg af Ciceros Taler. Thoresens Eksamensversioner, sidste Udgave. Platons Apologi. Jørgensens Astronomi. — Den mat. Retning: Prytz' Naturlære og Barmwaters Lærebog i Fysik. Ad. Poulsen: Meteorologi. Ellingers Optik. Jørgensens Astronomi.

I de tre højere Klasser forbeholder Skolen sig senere at kræve Anskaffelse af enkelte Bøger.

Fælles Regler,

vedtagne af: Borgerdydsskolen i Helgolands-gade, Borgerdydsskolen i København, Efter-slægtsselskabets Skole, Frederiksberg Latin- og Realskole, Lyceum, Mariboers Skole, Nørrebros Latin- og Realskole, Schneekloths Latin- og Realskole, Slomans Skole og Østerbros Latin- og Realskole.

Om smitsomme Sygdomme.

- 1) Naar der i en Familie, som har skolesøgende Børn, udbryder en smitsom Sygdom, maa Skolen forlange straks at modtage Meddelelse derom.
- 2) Er Sygdommen Skarlagensfeber, Difteritis eller en anden farligere Sygdom, vil det ubetinget være nødvendigt at forbyde alle Disciple fra Hjem, hvor der findes Patienter med disse farlige Sygdomme, al Adgang til Skolen, indtil det ved Lægeattest erklæres, at al Fare for Smitte er forbi.
- 3) Derimod vil det under en af de sædvanlige, godartede Mæslinge- eller Kighosteepidemier eller andre mindre farlige, smitsomme Sygdomme i Reglen ikke være nødvendigt at formene Disciple fra Hjem, hvor disse Sygdomme findes, Adgang til Skolen.

Om Eksamensafgifter, m. m.

- 1) Naar en Discipel forsømmer Skolen paa Grund af Sygdom, betales kun for den Maaned, hvori Sygdommen begynder, og for den følgende Maaned. Denne Regel finder ogsaa Anvendelse paa Disciple, der maa holdes borte fra Skolen paa Grund af Sygdom i Hjemmet.
- 2) Af Dimittenderne (studerende og Realdisciple) betales

Skolepenge til Skoleaarets Slutning, det er: til Juli Maanedes Udgang.

- 3) Enhver Discipel, der indstiller sig til 4de Klasses Hovedeksamen eller Realafgangseksamen, betaler 20 Kr. For Afgangseksamen for Studerende betales intet for den Discipel, der har bestaaet 4de Klasses Hovedeksamen ved samme Skole; ellers betales 20 Kr. (For Stempel paa Testimoniet betales 1 Kr.)
- 4) En Privatist, der indstiller sig til :
a.	Tillægsprøve til Skolelærereks.	betaler	10 Kr.
b.	Tillægsprøve til Alm. Forberedelseseksamen, sproglig	—	11 —
	matematisk . .	—	9 —
c.	Eksamen i Latin for Farmaceuter	—	8 —
d.	4de Klasses Eksamen	—	43 —
	Afgangseksamen for studerende,		
	sproglig	—	41 —
	matematisk . .	—	43 —

saafremt Vedkommende har taget 4de Klasses Eksamen som Privatist ved en af de ovennævnte Skoler, betales henholdsvis 31 Kr. og 33 Kr.

Om Elevers Udmeldelse og Overflytning fra en Skole til en anden.

- 1) Udmeldelser maa ske med en fuld Maanedes Varsel; der betales altsaa for den Maaned, i hvilken Udmeldelsen sker, og for den følgende. Indenfor et Skoleaar kan ingen Elev udmeldes senere end den 30. April.
- 2) Naar Opflytningen i en højere Klasse er nægtet en Elev i en af de nævnte Latin- og Realskoler, der have Dimissionsret, kan han ikke ved at overflyttes til en anden af disse Skoler optages i en Klasse,

der svarer til den, hvori Opflytning ved den anden var ham nægtet. Han maa derfor, naar han skal optages i en anden Skole, medbringe en Erklæring med Hensyn til Opflytning fra den Skole, han forlader (gælder for samtlige Latin- og Realklasser).

- 3) Udgaar en Elev paa Foranledning enten af Hjemmet eller af Skolen, fordi Hjemmet nægter at overholde de i ovenstaaende «fælles Regler» fastsatte Bestemmelser, kan vedkommende Elev ikke optages i nogen af de andre ovennævnte Skoler.

Skolebetalingen er:

for Forberedelsesklasserne	5	Kr. maanedlig.
- 3die Fællesklasse	7	- —
- 4de og 5te Fællesklasse	9	- —
- 6te Fællesklasse og 1ste Realkl.	10	- —
- 2den, 3die og 4de Realklasse	11	- —
- 1ste og 2den studerende Klasse	12	- —
- 3die og 4de studerende Klasse	14	- —
- 5te og 6te studerende Klasse	16	- —

Desuden betales 4 Kr. ved Indskrivningen og 4 Kr. aarlig i Brændepenge, som erlægges 1ste December og 1ste Marts med 2 Kr. (for flere Brødre betales i Brændepenge kun for een).

Brødre, der samtidig besøge Skolen, have følgende Moderation:

- to Brødre to Kr. mindre maanedlig,
- tre Brødre $\frac{1}{4}$ mindre for hver,
- fire Brødre $\frac{1}{3}$ mindre for hver.

Gratister medregnes ikke ved Bestemmelsen af Moderation eller Brændepenge.

For Dimittenderne maa Skolepenge erlægges til Udgangen af Juli Maaned, selv om Eksaminerne sluttes i Juni Maaned.

Hvis Skolepenge ikke ere betalte i to Maaneder, kan Bestyrelsen nægte vedkommende Elev Adgang til Skolen.

I det forløbne Skoleaar har

Hr. Inspektør Ottosen holdt to Foredrag for Eleverne i de højere Klasser, nemlig om «Minder fra Berlin» og om Martsdagene i 1848.

Udenfor Skolens Lærerpersone har

Frøken Hagelberg gjort Skolen den Ære at oplæse et Digtværk af Hertz i Anledning af Hundretdaarsdagen for Hertz's Fødsel.

Fru Elna From har fremsagt Bjørnstjerne Bjørnsons Digt Bergliot til Edvard Griegs Musik (Akkompagnement af Fru Ramsøe).

Hr. Skuespiller Gulbrandsen har oplæst Scapins Skalkestykker.

Hr. Skuespiller Pio: Abekatten (Akkompagnement af Hr. Musiker Meinung).

Endelig har Frøken Boeck sunget en Del Sange (Akkompagnement af Frøken Bie).

Som i tidligere Aar have Eleverne paa forskellig Maade søgt at gøre Klasseværelserne hyggelige ved at skænke Billeder o. l.

Saaledes have vi modtaget:

Af III Latinkl.: Schultz's Statuette af den unge Oehlen-schläger.

- II Latinkl.: Litografi efter A. A. Müller: Hans Tavsens beskytter Biskop Rønnov.
- I Latinkl.; Portræter i Kobberstik af Kong Frederik d. 1ste, Christian d. 3die og Frederik d. 2den.
- 2 Kl. a: Litografier af de Meza, Helgesen og Kong

Georg af Grækenland. — Tewis Jensen har desuden til denne Klasse skænket et Litografi af H. C. Ørsted.

Af 2 Kl. b: Portræter af Chr. Ditlev Reventlov, Generallerne Bülow og Rye, af Herluf Trolle og Birgitte Gøye samt H. C. Ørsted.

I Overgangskl.: Portræt af Peder Rosenstand-Goiske (Gave af en forhenværende Elev).

Af 3 Kl. b: Et Litografi af P. J. Larsen: En Hedepopige.

Skolen holdt Bal den 15de Januar. En Skovtur er bestemt til at foretages i den sidste Halvdel af Mai.

De Bøger, som bruges i Skolen, faas hos Hr. Boghandler Bergmann, Hovedvagtsgade 1. Skrivebøger, Karakterbøger, Penne, Blyanter o. s. v. erholdes hos Skolebetjenten.

Statistiske Meddelelser ¹⁾.

Elevantallet i de forskellige Klasser er i Maj 1898:

VI	17			
V	12			
IV	20	}	97	
III	17			
II	11			
I	20			
A	16			
O	19	}	96	
1	24			
2 a	16			
2 b	21			
3 a	20			
3 b	18	}	170	
4 a	17			
4 b	17			
5 a	20			
5 b	22			
6 a	12			
6 b	12			
F	32			

363

¹⁾ Ved Romertal betegnes her og i det følgende de studerende Klasser, A Afgangsklassen, O Overgangsklassen, F Forberedelsesklasserne.

Lærefagenes nuværende Fordeling.

Fagene.	VI	V	IV	III	II	I	A	O	1	2	3	4	5	6	F
Dansk og Old-															
nordisk	4	4	2	2	3	3	3	3	3	3	4	5	8	10	12
Tysk	2	2	3	2	3	3	3	3	2	3	4	5	»	»	»
Fransk	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	»	»	»	»
Engelsk	»	»	»	»	»	»	4	4	3	2	3	3	5	»	»
Latin	8	7	7	6	6	6	»	»	»	»	»	»	»	»	»
Græsk	6	5	4	5	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
Svensk	»	»	»	1	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
Religion	1	1	1	1	2	2	1	1	2	2	3	3	2	»	»
Historie	3	4	2	2	2	2	3	2	2	2	2	2	»	»	»
Geografi	»	»	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	4	»
Naturhistorie .	»	»	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	»
Naturlære . . .	$\begin{smallmatrix} (6) \\ 3 \end{smallmatrix}$	$\begin{smallmatrix} (4) \\ 2 \end{smallmatrix}$	(2)	(2)	»	»	2	2	»	»	»	»	»	»	»
Matematik . . .	(8)	(8)	5	4	4	4	5	5	5	5	»	»	»	»	»
Regning	»	»	»	1	2	2	2	2	2	3	2	4	5	5	4
Tegning	»	»	»	»	»	»	»	»	2	2	2	2	1	»	»
Skrivning . . .	»	»	»	»	1	1	»	1	2	1	3	4	5	5	6
Gymnastik . . .	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	2	2	2	2	2
Sang	»	»	»	»	1	1	»	»	1	1	2	1	1	1	»
	34	32	35	35	35	35	34	34	35	35	34	35	33	29	24

Skolens Lærere.

- Hr. Zinck, L., Cand. theol. (1858), Engelsk i A, O, 1, 2 a, 2 b, 3 a, 3 b, 4 a, 5 a.
- Berg, C., Cand. phil. (1862), Naturhistorie i 2 b, 3 a, 3 b, 4 a, 4 b, 5 a, 5 b, 6 a, 6 b. Geografi i 3 a, 6 a, 6 b. Regning i 3 a, 3 b, 4 b. Har Tilsyn paa Legepladsen.
- Arlaud, O., Cand. phil., Lærer paa Officersskolen (1865), Fransk i IV, V, VI.
- Nissen, C. A., Professor, Dr. phil. (1872), Tysk i III, IV og A.
- Brix, Fr., Fuldmægtig i Marineministeriet (1873), Historie i A, O, 1, 2 b.
- Jørgensen, O., Stabssergent, Dbmd. (1874), Gymnastik.
- Berg, J., Cand. phil. (1880), Naturhistorie i I, II, III, IV, A, O, 1, 2 a.
- Iversen, J., Cand. theol. (1881), Dansk i 1. Matematik i I, III, O, 2 a. Naturlære i III, IV, V, VI (sproglig), A, O.
- Kalhauge, Organist, R. af Dbg. (1882), Sang.
- Kier, Cand. phil. (1884), Latin i III, V, VI. Græsk i III, Tysk i 2 b og 3 a.
- Frøken Boldt, M. (1884), Dansk i 5 a og 6 a, Engelsk i 4 b og 5 b. Dansk og Regning i F.
- Hr. Christensen, F., Cand. phil. (1884), Dansk i IV og VI.
- From, Fuldmægtig i Marineministeriet (1884), Dansk i 5 b og 6 b.
- Holm, C., Assistent i Marineministeriet (1884), Matematik i II og 1. Regning i O og A.

- Hr. Ottosen, Joh., Cand. mag., Inspektør, (1885) Latin i I, V, VI. Oldnordisk i V og VI. Historie i I, II, III, IV, VI, 3 a og 3 b. Svensk i III. Oldkundskab i V, VI (mat.).
- Jacobsen, P., Cand. phil. (1885), Religion i 5 b, Tysk i I, 2 a, 4 a. Skrivning i 5 a, 5 b. Regning i 1, 2 a, 2 b, 5 b. Har Tilsyn i Bygningerne.
- Haunstrup, Chr., Cand. mag. (1886), Tysk i V, VI, O.
- Bokkenheuser, K., Cand. phil. (1889), Dansk i I, III, V, O. 2 a, 2 b. Historie i 4 a, 4 b.
- Hansen, P. Smith-, Cand. phil. (1889), Græsk i IV, V, VI, Historie i 2 a.
- Frøken Bokkenheuser, M. (1891), Skrivning i 6 a, 6 b.
- Hr. Hansen, K., Cand. phil., Lærer ved Kommuneskolerne (1892), Geografi i I, II, III, IV, A, O, 1, 2 a.
- Frøken Mogenssen, C. (1893), Regning i 4 a, 5 a, 6 a. Dansk i 3 b.
- Poulsen, H. (1893), Skrivning i F.
- Hansen, P., Cand. phil. (1894), Latin i II, IV. Tysk i 3 b.
- Hr. Lund, H., Cand. theol. (1894), Fransk i I, II, IV, A, 1, 2 a, 2 b, 3 a, 3 b. Tysk i II, 1.
- Michelsen, Carl, Sproglærer (1894 [1866—67]), Fransk i O, III.
- Nielsen, M. H., Cand. theol. (1894), Religion i I, II, III, IV, V, VI, A, O, 1, 2 a, 2 b, 3 a, 3 b, 4 b.
- Liunggreen, Krigsassessor, Dbmd. (1894), Gymnastik.
- Munch, P., Cand. mag. (1895), Historie i V.
- Boje, Cand. mag. (1895), Geografi i 2 b, 3 b, 4 a, 4 b, 5 a, 5 b.
- Guldbrandsen, Maler (1895), Skrivning i I, II, O, 1, 2 a, 2 b, 3 a, 3 b, 4 a, 4 b. Tegning i 1, 2 a, 2 b, 3 a, 3 b, 4 a, 4 b, 5 a, 5 b.

- Hr. Holm, E., Cand. math. (1896), Naturlære i VI (mat.).
 — Ruhweder, Præst (1897), Dansk i 3 a. Religion
 i 3 b, 4 a, 5 a.
 — Nielsen, J. F., Premierlieutenant (1897), Matematik
 i 2 b. Geometrisk Tegning i 1. Regning i I, II,
 III, 6 b.
 Bestyreren (1856), Matematik i IV, V, VI, A.
-

Den mundtlige Del af Eksamen holdes fra den 9de til den 12te Juli. Udfaldet meddeles Torsdag den 14de Juli Kl. 9, hvorefter Sommerferien begynder. Undervisningen genoptages Fredag den 19de August Kl. 9.

Indmeldelse af nye Elever modtages før Sommerferien hver Skoledag Kl. 9—10 og 2—3. I Ferien vil Bestyreren i Reglen træffes paa Skolen om Formiddagen Kl. 8—10. De nye Elever prøves Onsdag den 13de Juli Kl. 12 og Fredag den 19de August Kl. 12.

Elevernes Forældre og Værger, samt enhver, der interesserer sig for Skolen, indbydes til at overvære Eksamen.

Skolens Museum har i Aarets Løb modtaget følgende Gaver:

- En Gris i Spiritus. *E. Petersen*, 2 a,
 To Barder og Ørekugler af Hval. *Alsing*, O.
 Sommerfuglefinke. *Aage Nielsen*, 6 b.
 Hoved, Vinger og Hale af Fasan. *Kronmann*, II.
 En Landskildpadde. *Aage Nielsen*, 6 b.
 En Salamander. *P. Hansen*, 4 b.
 Huden af en Kvælerslange. *Th. Nielsen*, I.
 En Kasse med Insekter. Student *O. Hansen*.
 En Fugleunge i Spiritus. do.
 En Hamermusling. *K. Møller*, 1.
 Æg af Firben. *Printzlau*, 1.
 Søborre og Muslingeskaller. *Hornum*, 3 a.
 Model af en Grønlænder i Nationaldragt. Kontorist
Dan Jensen.

